

22. HERMANN, F.: Flora von Deutschland und Fennoskandinavien sowie von Island und Spitzbergen. 1912.
23. HEUKELS, H.: Flora van Nederland. 1911.
24. KIRCHNER, O. VON —, E. LOEW & C. SCHRÖTER: Lebensgeschichte der Blütenpflanzen Mitteleuropas. Bd. I, Abt. 1, Stuttgart 1908.
25. LINKOLA, K.: Studien über den Einfluss der Kultur auf die Flora in den Gegenden nördlich vom Ladogasee. Acta Societatis pro Fauna et Flora Fennica, 45, No. 1, Helsingfors, 1916.
26. MASSART, JEAN: Annexe au Tome VII du Recueil de l'Institut Botanique Leo Errera; Liste géographique des Ptéridophytes et des Phanérogames qui habitent les districts littoraux et alluviaux de la Belgique. 1908.
27. MOLLARD, MARIN: Sur l'extension de deux plantes, *Matricaria discoidea* D. C. et *Elodea canadensis* Rich. dans le nord de la France. Bull. Soc. Bot. de France, Tome 50, Paris 1903.
28. Oosthoek's *Geïllustreerde Encyclopaedie*: 1909, art. *Elodea*.
29. OUDEMANS, C. A. J. A. & N. W. P. RAUWENHOFF: Rapport betreffende de *Elodea canadensis*, uitgebracht in de Gewone Vergadering der Koninklijke Academie (Afd. Natuurkunde), van den 25. Januari 1868.
30. PASQUALE, F.: La *Marsilia quadrifolia* nelle provincie meridionali d'Italia e la *Elodea canadensis* in Italia. Bolletino della Societa botanica italiana, Firenze, 1894, p. 265—266. Ref. voor Solla-Vallombrosa, in Beihefte Bot. Centr. Bl., V, 1895, p. 83.
31. —: L'*Elodea canadensis* nelle provincie meridionali d'Italia. Bulletino della Societa botanica italiana, Firenze, 1896, p. 5—6. Ref. door Solla-Triest, in Beih. Bot. Centr. Bl., VI, 1896, p. 347.
32. PAX, F.: Pflanzengeographie von Polen. Kongress-Polen. Berlin, 1918.
33. ROTHERT, WLADISLAW: Ueber das Vorkommen der *Elodea canadensis* Rich. in den Ostseeprovinzen. Sitzungsberichten der Dorpater Naturforschergesellschaft, Jrg. 1890, p. 300—302. Ref. in Beih. Bot. Centr. Bl., I, 1891, p. 284—285. Referent Von Herder, St. Petersburg.
34. SCHINZ, HANS & ALBERT THELLUNG: Flora der Schweiz. 1923.
35. SORAUER, PAUL: Handbuch der Pflanzenkrankheiten, 1. Bd.: Die nichtparasitären Krankheiten, 4e Aufl., 1921, en 5e Aufl., 1924, beide bewerkt door Paul Graebner, e.a.
36. TURRILL, W. B.: The Plant Life of the Balkan Peninsula. Oxford, 1929.
37. WARTMANN, B.: Ueber das Auftreten der Wasserpest (*Elodea canadensis*). Bericht über die Tätigkeit des St. Gallischen Naturwissenschaftlichen Gesellschaft für 1882—1883. St. Gallen, 1884, p. 14. Ref. Bot. Centr. Bl., 22, 1885, 53.
38. WILLKOMM, M.: Grundzüge der Pflanzenverbreitung auf der iberischen Halbinsel, 1896.
39. *Zoek-Licht*, Nederlandsche Encyclopaedie voor allen, 8e. Deel, 1925: Artikel over Waterpest.

Batavia (Java).

Dr. Ir. A. P. C. BIJHOUWER.

OCTOBER.

We moeten ook eens weer op de gallen gaan letten. Ik verneem daar zoo weinig over. Met Joman's Gallenboekje kunnen we makkelijk genoeg de voornaamste leeren kennen, d.w.z. de namen en het uiterlijk. Maar het is ook wel aardig, om er op te letten, wat er jaar op jaar met die dingen gebeurt. We hebben allemaal wel een gal doorgesneden, om te kijken wat er in zat. Maar hebt ge wel eens de wespjes of vliegjes uit de gallen zien komen en hebt ge ze wel eens eieren zien brengen in hun planten?

Evenals er „paddestoeljaren” zijn kennen we ook „gallenjaren”. In 1935 hadden we hier zoo veel gallen van het groote galappeltje van het eikeblad, dat de takken er van doorbogen als onder

een last van vruchten. Het volgend jaar was er in datzelfde bosch geen enkele folii-gal te ontdekken. In dit jaar 1937 lijken er nog al veel gallen te zijn van het harde galappeltje op de takken, de welbekende gal van *Cynips Kollari*. Rozengallen, de mosachtige „bedeguars” heb ik dit jaar veel minder dan verleden jaar.

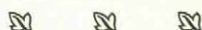
Spechten, boomklevers en meezen hakken de gallen open om de bewoners te beïnvloeden. Ze plukken ze eerst af. Dit voorjaar heb ik heel aardig gezien, dat de Groote Bonte Specht de aardappelgallen van de eik plukte en ze aan zijn jongen bracht, die, drie op een kluitje, zaten in mijn „spechtenpopulier”, dezelfde, waar die vogels ook komen trommelen. Nu, in October zoeken de Bonte Spechten ook de hazelaars af. Een raar gezicht zoo’n groote, nog al lompe vogel, die daar hangt te bungelen aan de slanke hazeltwijgen. Voor zooveel ik weet maakt die bonte specht geen wintervoorraad, de boomklever wel. Gaaien, eekhoorns, muizen zijn daar nu ook weer druk mee bezig. Ook alweer iets, dat je gezien moet hebben. Laat ons toch behalve verzamelaars van voorwerpen en beeltenissen ook verzamelaars zijn van feiten. Onze leerboeken van plant- en dierkunde mogen ook noodig eens wat nieuwe „stof” hebben, anders worden ze zoo stoffig.

Natuurlijk spits ik mij weer op de derde week van October, op het groote trekfeest van de kraaien en de kauwtjes, de leeuwerikken, koperwieken, de vinken en de spreeuwen. Dat is al weken eerder begonnen en zal nog weken duren, maar die dagen omtrent 22 October blijken toch altijd het mooiste. Let er eens op, welke uitwerking een voorbijtrekkende troep kan hebben op de reeds aanwezigen. Ik heb wel gezien, dat kauwtjes een trekroep tegemoet vlogen, een eind mee trokken, en eindelijk weer neerstreken in hun eigen verblijf. En na een korte rust gingen ze zich amuseeren met vreugdevluchten, afwisselend met druk gekakel en dan weer doodstil. Spreeuwen slieren ook graag een eindje mee, net of er een magneet over hen heen trekt. Een andermaal nemen ze niet de minste notitie, verdiept als ze zijn in het zwateland eten van duindoornbessen.

Wat de paddestoelen betreft, let ik vooral op bestendigheid en nieuwigheid. Mijn groote heksenkring van Nevelzwam, waar ik jaren lang plezier van heb gehad is verworpen en gaat vervallen, maar ik heb een andere gevonden, waarvan ik u binnenkort een paar interessante foto’s hoop te kunnen vertoonen. Een paar mooie kringen van *Marasmius confluens* hebben het moeten afleggen onder een klimopdek, maar ik heb weer een andere.

Wat nieuwigheid aangaat bekijk ik altijd de jonge bosschen, liefst de gezaaide. Het duurt toch heel lang, eer een nieuw berkenbosch voor den dag komt met Vliegenzwam of Ruwe Boleet. Een larixlaan kon heel gauw zijn *Boletus elegans* vertoonen, maar dat was dan ook een aanplant van zesjarige larixjes en die konden heel goed hun zwam hebben meegebracht. Letten de Hage-naars wel genoeg op de ontwikkeling van de paddenstoelflora in de Westduinen, waar natuur en cultuur zoo merkwaardig dooreengevlochten zijn? In ieder geval zijn er een paar families, die flink smullen van de Geschubde Inktzwam!

JAC. P. TH.

VRAGEN EN KORTE MEDEDEELINGEN.

De Tentoonstelling van de Nederlandse Mycologische Vereniging. De Ned. Mycologische Vereniging houdt dit jaar haar grote tentoonstelling van paddenstoelen etc. te *Arnhem* in het gebouw van *Musis Sacrum*, *Velperplein*, op 16, 17 en 18 October a.s. Ze stelt zich voor bij deze gelegenheid een overzicht te kunnen geven van de paddenstoelenflora van ons land, benevens inzicht in de betekenis van het grote schimmelerijk voor wetenschap en praktijk. De vereniging tracht hiermede de belangstelling voor deze hoogst merkwaardige en belangrijke groep van planten bij velen te wekken, bij anderen te vernieuwen.

Iedereen, die wel eens in voor- en najaar op de paddenstoelenwereld heeft gelet, zal getroffen